

Prehod otroka iz vrtca v osnovno šolo

ODLOG ŠOLANJA

Ob prehodu otrok iz vrtca v šolo se staršem velikokrat porajajo vprašanja povezana z zrelostjo njihovih otrok na vstop v osnovno šolo. Šola namreč od otrok zahteva določeno mero telesne, osebnostne, čustvene in intelektualne zrelosti.

V skladu s 44. členom Zakona o osnovni šoli osnova šola vpisuje otroke praviloma v mesecu februarju. Starši morajo vpisati otroke, ki bodo v koledarskem letu, v katerem bodo začeli obiskovati šolo, dopolnili 6 let.

V skladu s 47. členom zakona se lahko otroku pričetek šolanja v primeru ugotovitve, da ni pripravljen nanjo, na predlog staršev, zdravstvene službe ali komisije za usmerjanje odloži za eno leto.

O odložitvi začetka šolanja in odložitvi šolanja med šolskim letom v prvem razredu odloči ravnatelj na podlagi obrazloženega mnenja strokovne komisije, ki jo imenuje ravnatelj in jo sestavljajo šolski zdravnik, svetovalni delavec ter vzgojitelj oziroma učitelj (60. b člen. Zakona o osnovni šoli).

Kljub načrtovanemu odlogu šolanja se morajo starši udeležiti vpisa v osnovno šolo. Ob vpisu šolo obvestijo o nameri odloga šolanja (oddajo Vlogo za odlog šolanja).

Najmanj 3 mesece pred pričetkom šolanja oziroma do 31. maja tekočega leta šola staršem izda potrdilo o vpisu oziroma odločbo o odložitvi začetka šolanja. Starši o odlogu začetka šolanja obvestijo tudi vrtec.

Kdaj je otrok zrel za šolo?

Otrok je zrel za šolo takrat, ko je sposoben slediti zahtevam učnega načrta za prvi razred osnovne šole in se lahko vživi v način delovanja šole. Na zrelost otroka vplivajo številni dejavniki, ki lahko zrelost pospešijo ali zavirajo:

- različen tempo otrokovega fizičnega in duševnega razvoja,
- okolje, v katerem otrok živi in
- vzgojne metode.

Telesna zrelost

Otrok je telesno dovolj zrel za šolo takrat, ko šola ne bo imela negativnih posledic na otrokovo zdravje. Pri tem zdravnik na sistematskem pregledu ocenjuje stopnjo telesne zrelosti glede na starost otroka:

- otrokovo težo in višino,
- razvitost čutil,
- splošno zdravstveno stanje,
- razvitost grobe motorike,
- razvitost fine motorike.

Osebnostna zrelost

Osebnostna zrelost se deli na socialno in čustveno zrelost. Pri razmišljanju o tem so nam lahko v pomoč odgovori na naslednja vprašanja:

- kako je otrok sposoben prenesti ločitev od staršev in doma,
- kako se obnaša v novem okolju, kako ga zanima svet okoli sebe,
- kako se obnaša do sovrstnikov, kakšno vlogo ima v skupini otrok,
- kakšen odnos ima do odraslih,
- kako reagira na uspeh ali neuspeh,
- kakšna je njegova pripravljenost do pridobivanja novih znanj in sodelovanja,
- kako rešuje naloge in koliko je samostojen.

Samostojnost

Otrok bi pred vstopom v šolo moral biti dovolj samostojen. To pomeni, da bi:

- moral biti popolnoma samostojen na stranišču,
- se znal obuti in si zavezati vezalke,
- znal skrbeti za svoja oblačila, obutev in šolske potrebščine,
- si znali izpihati nos in robček odvreči v koš,
- samostojno uporabljati jedilni pribor pri prehranjevanju (jesti z vilicami, rezati in mazati z nožem, odpreti jogurt ali puding itd.)
- odkleniti in zakleniti omarico in podobno.

Intelektualna zrelost

Otrok je intelektualno zrel, če obvlada naslednje spretnosti:

- Ima primerno razvit govor – zna čisto in razločno izražati svoje potrebe, občutke, misli in želje, zna povedati osnovne podatke o sebi, opisati znane osebe, predmete in pojave, smiselno odgovarjati na vprašanja.
- Ima dobro spodobnost koncentracije – pri predšolskih otrocih je pozornost v glavnem nenamerna in nestabilna. Otrok lahko pri aktivnosti, ki mu ni privlačna, ohrani pozornost do 15 minut. Pri odhodu v šolo mora otrok razviti namerno pozornost in daljšo koncentracijo. Z dozorevanjem ta postane namerna in se podaljša na 30 do 40 minut.
- Se zanima za svet okoli sebe, dobro opazuje in si opazovano zapomni.
- Se zna orientirati v prostoru in času – razume pomen odnosov v prostoru in na listu (gor, dol, spredaj, spodaj, levo, desno ...) ter časovnih odnosov (včeraj, danes, jutraj, prej, potem ...)
- Razlikuje osnovne barve in jih zna imenovati.
- Ima razvite grafomotorične spretnosti – otrok je zrel za šolo, ko zna pravilno držati svinčnik, prerisovati preproste like, zna narisati človeka iz dveh ali treh delov, barva do sklenjene črte, riše prepoznavne risbe (hiša, človek, drevo ...), ko reže s škarjami po ravni črti ...
- Zna šteti do 10, prepozna in riše številke do 5.

Kako lahko otroka pripravimo na šolo?

Ste v kriterijih zrelosti opazili kakšnega, ki nakazuje na to, da vaš otrok morda še ni dovolj zrel za šolo? Brez skrbi, saj lahko otroka ustrezno pripravimo skozi igro in vzgojo.

Vse, kar se otrok nauči v predšolskem obdobju, je priprava na šolo, a otroka ne obremenjujte z učenjem, če sam ne kaže interesa za to.

Otroku omogočite veliko risanja, barvanja, slikanja, rezanja, lepljenja, oblikovanja s plastelinom in igranja z drobnim materialom.

Z otrokom se pogovarjajte, opazujte, skupaj pripovedujte in opisujte. Otroka naučite poslušati in slišati.

Otroka naučite pospravljati igračke in skrbeti za svoje stvari. Tako bo uspešneje izpolnjeval šolske obveznosti.

Z otrokom prebirajte knjige, glejte filme, odpeljite ga na lutkovno predstavo, izlet. Bodite aktivni in ga navdušujte za nove stvari. Dejavnosti naj bodo raznolike.

Urite koncentracijo in spomin – prebirajte zgodbe, ki naj jih otrok za vami obnovi, naj konča poved, ki ste jo začeli, naj našteje sorodnike, otroke iz vrtčevske skupine, z igrišča ...

S pomočjo otroških revij urate spomin in motoriko, bralne navade in logično sklepanje. Skozi igre ga uvajajte v resno delo in reševanje nalog.

Otroku omogočite dovolj gibanja in zdrave prehrane.

Igrajte se družabne igre in naučite otroka sprejeti tudi poraz. Primerne igre so npr. Človek ne jezi se, Spomin, Uno ...

Naučite ga počakati na vrsto, nenasilnega reševanja konfliktov in bontona.

Privajanje otroka na šolo

Otroku dovolite, da sodeluje pri nakupu šolske torbe, pripravi šolskega koticika doma, kjer bo opravljal šolske naloge in hranil šolske potrebščine. Skupaj se sprehodite do šole in nazaj, pogovarjajte se o značilnostih poti. Otrok naj izraža svoje občutke, vi pa mu šolo predstavite realno in ga ne strašite ali mu je ne prikažete z "rožnatimi očali". O šoli govorite realno, da otrok ne dobi napačne predstave in pričakuje preveč, ker bo potem razočaran. Ne grozite mu s šolo, saj se le sproščenega otroka lahko motivira za ustvarjalno delo in tako spodbudi njegove potenciale. Tudi skupaj s starejšim sorojencem se pogovarjajte o njegovih izkušnjah v šoli, na koga se lahko obrne, če potrebuje pomoč, itd.

Navajajte ga, da že zvečer pripravi oblačila, ki jih bo oblekel naslednji dan, navadite ga, da gre dovolj zgodaj v posteljo in zjutraj pravočasno vstane ter se pripravi. Pravočasno ga pripravite na nov ritem ter spodbudite v njem željo po spoznavanju novih prostorov, novih sošolcev in učiteljic.

Čisto mogoče je, da imate sami dvome o šoli, vendar jih ne izražajte pred otrokom, saj lahko tako pri njem šola izgubi veljavo, kar pa je slaba popotnica za bodočnost. Raje se o svojih pomislekih in vprašanih pogovorite z vzgojiteljico ali svetovalno delavko vrtca brez prisotnosti otrok. Potrudili se bomo, da vas opremimo s potrebnimi informacijami in vas ter vašega otroka podpremo pri tej pomembni življenjski prelomnici.

Vir:

Je moj otrok zrel za šolo? Kako ga pripraviti nanjo?, Pridobljeno 20. 11. 2024, s <https://zastarse.si/otroci/sola/je-moj-otrok-zrel-za-solo-kako-ga-pripraviti-nanjo/>

Nagode, svetovalna delavka

Silva